

IZHAJA VSAKI DAN

tudi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. jutraj. Posamične štev. se prodajajo po 3 nvč. (6 stot.) v mnogih točkarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele štev. po 5 nvč. (10 stot.).

OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinske in obrtne oglase po 8 st. mm, smrtne, zahvale, poslanice, oglase denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljnja vrsta K 2. Mali oglasi po 3 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

za vse leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez dopolne naročnine, se uprava ne ozira.

Naročnina na nedeljsko izdanje „EDINOSTI“ stane: celoletno K 5.20, pol leta 2.60.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 18 (Narodni dom).

Izdajatelj in odgovorni urednik STEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu, ul. Giorgio Galatti št. 18.

Poštno-hranilnični račun št. 841.652. TELEFON št. 11-57.

Dogodki v Turčiji.

Proglas generala Husejina Husni.

CARIGRAD 20. Proglas, ki ga je včeraj izdal na carigradsko prebivalstvo, general Husejin Husni, poveljnik armade, ki maršira proti prestolnici, se med drugim glasi: Cilj armade, ki maršira proti prestolnici, je, da utrdi našo ustavno vlado tako, da jo ne zamore nobena oblast omejati, da ne stoji in da ne more noben zakon in nobena sila stati nad ustavo, potrjeno po šerijatskem zakonu, in da se podeli trajno lekocijo izdajalcem, ki so z obnovenjem ustave nezadovoljni. Prebivalstvo in nevtralnimi ostali vojaki se v pripravi v varstvo. Le povzročitelji, agitatorji in njih pomočniki ne bodo mogli odtegniti zasluženi zakoniti kazni. Institucijo ulemov spoštujemo, toda nekateri volonteri, ki so se v obleki ulemov upali sramotiti vero in prepovedovati ustajo, se ne bodo mogli odtegniti kazni, ki jim po zakonih pritiče. Življenje poslancev in od njih izvoljenih ministrov, ki jih smatrajo vredne svojega zaupanja, ter pravice in prerogative, ki jim jih podaja ustava, se bodo popolnoma varovale. Notranji mir dežele se ne bo motil in ščitilo se bo življenje vseh. Načelnike inozemskih misij ter inozemce se ne bo nadlegovalo.

Razburjenje v Carigradu.

CARIGRAD 20. V mestu vlada velika razburjenost. Širijo se najrazličnejše govorice, katere je pa težko kontrolirati. Mladoturške čete se nahajajo v neposredni bližini mesta. Iste se drže uzorno.

Govori se med drugim, da so dali mladoturški sultanu čas do 10. ure zvečer, da se odpove prestolu. — Baje je že pripravljen ruski parnik „Terek“, da sprejme sultana na krov.

PARIZ 20. „Ag. Havas“ je dobila iz Carigrada poročilo, da je tisoč mož broječa mladoturška predstraža, s tremi batalijoni in enim oddelkom konjenice zasedla višine Zlatoga roga, od kjer se nadleda večji del Carigrada. En del čet pa je že vstopilo v mesto in zahtevalo odpoved sultanu.

Sultan pripravljen da se odpove.

CARIGRAD 20. Raznesla se je govorica, da se je sultan Abdul Hamid udal nasvetu celokupne vlade in se odpovedal.

V Solunu proglašen nov sultan.

CARIGRAD 20. Po mestu se govori, da je bil v Solunu že proglašen princ Rešid sultanom.

Sultan sankcioniral.

CARIGRAD 20. — Izšel je irade glede sankcije sporazumnega protokola tiččega se Bosne in Hercegovine.

Sultan sankcioniral avstro-ogrski sporazumni protokol.

DUNAJ 20. „N. Fr. Presse“ je zvedela od merodavne strani, da je sultan Abdul Hamid včeraj sankcioniral avstro-ogrski sporazumni protokol, ki sta ga vsprejela zbornica in senat.

CARIGRAD 20. Izmena ratifikacijskih listin o avstro-ogrsko-turškem protokolu je določena na ponedeljek.

CARIGRAD 20. Izvajanja „Fremdenblatts“ o vedenju vlasti, izlasti Avstro-Ogrske nasproti dogodkom so vladne kroge zelo pomirile. Tudi dosedanje vedenje tukajšnjih poslanstev učinkuje pomirljivo.

CARIGRAD 20. K časnikarskim govoricam o odpovedi sultana bi bilo še pripomniti, da je tak način in izraz „odpoved“ po

šerijatu nepravil. Sultan, ki je ob enem kalif, se ne more odpovedati prestolu. Vsekako ni nikakega precedenčnega slučaja, razun, da se postavi ustavo nad šerijat. Po dosedanjih precedenčnih slučajah so bili doslej sultani vedno odstavljani.

CARIGRAD 20. Mesto je popolnoma mirno. Strah pred spopadi in prelivanjem krvi je pri prebivalstvu izginil, tega se boje le še bojazljivci.

CARIGRAD 20. Solunski zborni poveljnik se marljivo pogaja s Carigradom. Razpoloženje je od včeraj spravičljiveje, kar se poglavito izvaja iz tega, da se v Carigradu boje prelivanja krvi, ker bi utegnili to imeti za posledico evropsko intervencijo. Zdi se, da se je opustilo tudi misel takojšnjih represalij. Temu nasproti se pa zahteva brezpogojno, da se vsa tukajšnja posadka spremeni. Kritični položaj seveda še ni razjasnjen in ni še zagotovljeno, da pride do mirne rešitve, vendar je zato opravičene nade.

SOLUN 20. Zdi se, da je postalo razpoloženje tukaj nekoliko pomirjiveje. Komiteju dospela poročila pravijo, da se marš v prestolnico nadaljuje po načrtu in da se bodo pogajanja strank vršila še-le po vzhodu čet v Carigrad. Doselej so izpodleteli vsi poskusi, da bi se zadržalo prodiranje čet. Po prihodu čet v prestolnico, se proglasi nad isto obsešno stanje. Komitej ostaja pri tem, da se izreče nad krivci smrtna kazen in da se menja vsa posadka prestolnice.

CARIGRAD 20. Predstraža čet, katerih poveljnik je general Husin, je dospela na postajo orijentalne železnice Čerkeskeje.

CARIGRAD 20. — Vedenje predstraž v carigradskih predmestjih je vzorno. Veledega so tamošnji prebivalci popolnoma pomirjeni. Pri predstražah so zopet aretirali mnogo emisarjev, med temi tudi duhovnike.

CARIGRAD 20. Mladoturški komitej je uvedel v vseh evropskih vilajetih strogo nadzorovanje brzojavk in pošte. Vstop je dovoljen le zanesljivim carigradskim listom.

CARIGRAD 20. — General Dšatid je prispel iz Peča v Mitrovico s štirimi batalijoni. Dva batalijona sta ostala tamkaj. Vali iz Soluna, Skoplja in Monastirja so brzojavili da ne priznavajo ministerstva.

CARIGRAD 20. Divizija turške eskadre, nahajajoče se v Smirni, se je izjavila za mladoturški komitej.

CARIGRAD 20. Vest turških listov, da je prišla pred Mitleno angleška eskadra, je neresnična.

CARIGRAD 20. Na tukajšnji borzi je bila danes panika, ker so došla pretižna pisma, češ, da se borzo razstrelji z bombami. Bržkone se gre za mistifikacijo.

BRZOJAVNE VESTI.

Ogrski ministri na Dunaju.

DUNAJ 20. „Ogr. biro“ poroča z Dunaja: skupni finančni minister Barian je danes predpoludne posetil ministerskega predsednika dr. Wekerleja. — Cesar je ob 11. uri predpoludne vsprejel ogrskega ministerskega predsednika v avdijenci, ki je trajala tri četrt ure. Nato se je dr. Wekerle podal v ministerstvo za unanje stvari, kjer je obiskal ministra za unanje stvari barona Aehrenstala in je z njim dlje časa konferiral. Trgovinski minister Košut se sestane z ministrom za unanje stvari še le popoldne.

Konferenca radi ureditve jezikovnega vprašanja v Dalmaciji.

DUNAJ 20. Danes se je pod predsedstvom ministerskega predsednika barona Bie-

nertha vršila konferenca v stvari ureditve jezikovnega vprašanja pri državnih oblastnihah v Dalmaciji. Od strani vlade so bili navzoči minister za notranje stvari in minister za uk in bogočastje, namestnik Nardelli in sekcijski načelnik Sieghart, nadalje poslanci hrvatske stranke, hrvatske stranke prava, srbske stranke in italijanske avtonomne stranke. Konferenca je trajala od 10. do 12. ure in pol in od 3. do 8. ure zvečer in se bo jutri nadaljevala.

Jezikovno vprašanje v Dalmaciji.

DUNAJ 20. Danes so začela v prostorih tukajšnjega ministerskega predsedništva pogajanja glede ureditve jezikovnega vprašanja v Dalmaciji. Konferenca kateri predseduje ministerski predsednik Bienenrth utegne trajati 10 dni. Preporno vprašanje stoji sedaj sledeče: Kot notranji uradni in razpravni jezik ima veljati hrvaščina. Italijanske vloge se rešuje v istem jeziku. Uradni napisi in tiskovine so izključno hrvatske, izzemski urade petih največjih mest v deželi. (Zadar, Split, Šibenik, Dubrovnik in Kotor). Italijani zahtevajo brezizjemno dvojezične napise in italijansko razpravljanje italijanskih ulog v vseh instancah. Razlika v nazorih vsekako ni tako velika, da bi se ne dalo doseči sporazumljenja.

Dementi.

ZADER 20. Razni listi so prinesli vest, da vlada v Zadru velika lakota in da je neka deklica iz Benkovca vlad lakote omedlela na cesti in da so jo prinesli v bolnišnico, kjer je umrla. — Ta vest je popolnoma izmišljena.

Avstrijski parnik ponesrečil.

BISERTA 20. Več parnikov je zaposlenih na reševanju avstro-ogrškega tovornega parnika „Triglav“. Ladija je morala del svojega, iz lesu obstoječega tovora pometati v morje.

Žrtve pokolja v Adani.

CARIGRAD 20. „Indipendents“ poroča, da cenijo žrtve pokolja v Adani na 1000.

Roparji napadli omnibus.

KLJEV 20. (Petr. brz. ag.) Blizu mesta je pet roparjev napadlo nek omnibus. Na zasledovanju roparjev, katerega so se udeležili tudi na polju zaposleni kmetje, je bilo šest oseb ubitih, med temi dva roparja, štiri osebe so bile pa ranjene.

Nemški prestolonaslednik v Bukarešti.

BUKAREŠT 20. Vsi listi pozdravljajo v prirčnih člankih nemškega prestolonaslednika.

Sedemdesetletnica rojstva romunskega kralja.

BUKAREŠT 20. Danes predpoludne je bila povodom 70-letnice rojstva kralja Karola v metropolitanski cerkvi slovesna služba božja, na kateri so bili kralj, kraljevska rodovina in nemški prestolonaslednik. Potem je bila parada čet. Po mestu vlada veselo vrvenje.

Nov proces Moltke-Harden.

BEROLIN 20. — Danes predpoludne je pred četrtim kazenskim senatom deželnega sodišča I prišla razprava novega procesa Moltke-Harden. Grof Kuno Moltke je prišel na razpravo. Branitelj dr. Bernstein je pobijal pristojnost sodišča. Viši državni pravdnik je predlagal, da se izključi javnost. — Sodišče je sklenilo, da ima biti razprava med čitanjem obtožnice javna, potem pa tajna.

Dunaj 20. Cesar je podelil predsedniku patentnega urada Pavlu pl. Mannageta dostojanstvo tajnega svetnika.

Dunaj 20. Grški princ Nikolaj je s soprogo prišel semkaj iz Petrograda.

trenutka naprej mu je postala Katica, ne samo lepa, ampak tudi zanimiva.

Prišel je tisti večer domov, razpoložen v blaženih občutkih. Komaj je spravil drsalke za peč, že je hitel van, ne da bi se zmenil za gospodinje besede, da je treba moliti. Tekel je naravnost v trgovino a papirjem in kupil najokusnejša in najdrobnejša pisma. Vrnil se je domov in izlil najznejše občutke na fia, rožnat papir! Pero je teklo po papirju samo od sebe; vsaka beseda je bila resničen občutek, vsaki stavek najlepša misel in stavki so stvorili najlepše pripoznanje ljubezni.

„Ko se približa spomlad in nebeško solnce a svojimi najtoplejšimi žarki izvalja iz zemlje nežne hčerke spomladi — krasne cvetke, in se vsa zemlja odeva v zelen baržun, zapoje ob potokih mili glasovi drobni slavčkov, kdo bi ne stegnil rok k solcu in se mu zahvalil za tako dobroto, kdo bi ga ne molil in mu izrazil svoje največje ljubezni? A moje solnce, ki si mi izvalilo iz arca rože, lepe miši, najiskrenejše besede udane ljubezni, dovoli,

Dunaj 20. — Sekcija vojne mornarice poroča iz Pule, da je tja srečno prispela podmorska ladija IV.

„Veleizdajniški“ proces

v Zagrebu.

Zagreb, 19. aprila.

(31. dan razprave.)

Predsednik je predložil tožencu Drago- viću razne „pojave z veleizdajniško tenden- cijo in značajem“, na kar je hotel toženec vedeti: Kje, kdo in kaj naj bi bil on rekel! Priče so sami frankovci, so o teh poja- vih čitali v „Hrvatskem pravu“ (glasilu Frankove stranke) in izpovedujejo sedaj, da „se opaža, čuje, vidi itd.“ Tisto „opreje kralja Petra“ v srbski čitalnici sploh ni opreje kralja Petra, ampak opreje srbskega pesnika Zmaja Jovana Jovanovića. (Veseloost). Obtož- nica trdi, da je bil prišel v Okučani „ne le kakor učitelj, ampak tudi s politično mislijo.“ Zanj pa je premeščenje v Oku- čani pomenjalo materijelno pogubo, vlada ga je torej premeštila proti njegovi volji, in „vlada mi menda ni naložila kake politične mislije.“ (Velika veselost). Vdovec je in zato svojim otročim oče in mati. Nič nima razun svojih otrok in le za te hoče živeti. Služi že 25 let in, da ni ni v svoji službeni dobi nikdar dobil kakega po- svarišila, slavi sedaj svoj jubilej na zatožni klopi. (Gibanje). Na vprašanje državnega pravdnika Accurtija ne odgo- varja. Bolan je in se mora čuvati. Pred- sednik: „Bolje bi bilo, ako bi odgovarjali.“ Državni pravdnik je vprašal na to, zakaj da v občinah svetu v Okučanih ne sedi noben Hrvat? — Branitelj dr. Belobrk: „Vi ste vendar preduhoviti. Kaka vpraša- nja so to?“ (Veseloost). Državni pravdnik Accurti: „To vas nič ne briga. Vi mi nimate segati v besedo.“ Toženec je na vsa vpraša- nja državnega pravdnika molčal. Branitelj dr. Belobrk je vprašal toženca, da-li je opazil, da se v obtožnici Srbi vedno navajajo z navod- nicami, torej kakor „Srbi“, prav tako kakor v „Hrvatskem pravu“, v glasilu Frankove stranke. Državni pravdnik je zakrčal zelo razdraženo: „Pazite, gospod branitelj, jaz zastopam tu državno oblast!“ Branitelj dr. Belobrk: „Jaz zahtevam svobodo, ki mi gre kakor branitelju.“ Na nadaljevanju je prišlo opetovano do razburljivih spopadov med državnim pravdnikom in braniteljem. Ko je branitelj dr. Belobrk toženca vprašal, da-li mu ni padlo v oči, da se je Srbe zapi- ralo ravno tam, kjer je srbska samostalna stranka kandidirala na volitvah, je skočil dr- žavni pravdnik po konci in zakrčal brani- telju! „Ni dovoljeno, da stavljate taka vprašanja.“ Predsednik (jako raz- burjeno) branitelju: „Odtezam vam besedo.“ (Veliko gibanje). Po nekih vprašanjih brani- telja dra. Winterja je predsednik odredil odmor pol ure.

Po pavzi. — Pozvan je bil 45. tože- nec, 42-letni kmet Mile Mitrić.

Ta je edini toženec iz vsega okraja Nova Gradiška. Ne pripada nobeni stranki, Srbi pa je z dušo in telesom. Kar govore obtože- valne priče, je goli nesmisel. Najbolji dokaz za to je v okolnosti, da mu obtožnica šteje v zlo, ker je v Novi Gradiški obiskoval od- vetnike, pristaje srbsko-radikalne stranke, ki so vsi na svobodi. Njega pa — ker so ga prištevali k srbsko-samostalni stranki, so aretirali. „In tega, gospod predsednik, si ven- dar ne boš domnevali, da sem jaz, priprost kmet, hotel revoltirati gospode advokate!“ (Veseloost). Priče so pač frankovci, ki so žnjim sprti že od volitev sem. Zato izpove- dujejo proti njemu, a ne morejo nič doka-

da Ti izrečem, pripoznam svojo zahvalno ljubezen. Vprejmi jo z iskrenostjo, a kakor- šno je bila izrečena... Upam in umiram v pričakovanju odgovora.

Najudanejši Andrej Hrast.

Napisal je to pismo na poseben papir in je še enkrat prebral. Bil je z njim zadovoljen in ga je prepisal na rožnat papir, obrobjen z zlatom in nasičen s parfumom. Samo na vrh je še dodal: „Dražestina gospica!“ — Čim je bilo pismo spisano, je je zapečatil in nesel na pošto, da bi se morda ne skesal, če bi predolgo odlašal.

In začele so se za Andreja minute silnega, mučnega čakanja. Hodil je semtertja, na no- benem mestu ni bilo utešila. Legel je, pa zopet vstal, postelja mu je postala mučna, kakor joča.

Bežal bi na polje, naprej in naprej, kjer bi ga ogrnila megla in kjer bi morda pozabil, da mu ima ponedeljek prinesiti nekaj neznanega... a vendar nekaj tako zaželjenega in prijetnega. Dela se ni prijel nobenega in tudi jed mu ni šla v slast.

(Dalje).

PODLISTEK.

9

A. L. H.

V mladih letih.

„No, to pa ni lepo od Vas! A jaz, gjejte, kaj sem kupila za Vas! Če vsprej- mete!“ mu je naglo ponudila srček, iz kate- rega je švigal živ rumen plamen. Ravno sredi srca pa je bilo utišeno ime Andrej.

„Pa sem vreden!“ se je nerodno zaple- tal jezik Andreju, ko mu je tako nagloma neznan srček olajšal polovico dela za uresni- čenje njegovih naklepov.

„Nič se ni treba opravičevati! To se lahko porabi...“ Pri zadnjih besedah je ma- jala z glavo in se lahko smejala. Kako naglo je vse šlo naprej! Kaj bi moglo povedati več, nego ravno ta srček. Toda še ni bilo dovolj vzroka, da bi ji mogel pisati, ne da bi potem lahko rekla, da tega ni pričakovala!

zati. „Saj bi mogel jaz vam, gospod predsednik, tudi reči, da ste koga umorili, ali radi tega vas ne bodo kar zapirali.“ (Hrupna veselost). Za hrvatsko-srbsko koalicijo je agitiral na volitvah, ali to je pravica svobodnega državljan. Na vprašanja drž. pravdnika toženec ni odgovarjal izjavivši: „Državni pravdnik je dra. Gjurića razžalil in nočem mu dati nobenega odgovora, da se ne izpostavim žaljenju.“ Predsednik (razdraženo): „Ali razžaljenja, ki je po vašem mnenju dra. Gjurića razžalilo, vi niste slišali sami. To vam je torej kdo priobčil. Kdo vam je to rekel?“ Toženec (smehljaje): „Sem pač čul; pripovedovalo se je.“ Predsednik (nestrpno): „Ali, kdo vam je rekel to?“ Toženec: „Čul sem, pripovedovalo se mi je ravno tako, kakor se je vašim obtoževalnim pričam pripovedovalo vse možno o nas Srbih.“ (Hrupna veselost). Predsednik je zvonil jezo in je s svari občinstvo, ki se dolgo ni moglo pomiriti. Po nekaj vprašanih braniteljev dra. Belobrk, dra. Gaja in dra. Winterja je predsednik odgodil razpravo na jutri.

ZAGREB 20. — Predlog branitelja dr. Medakovića, naj se še nezasišane obtožence zasliši kumulativno, je bil odklonjen. Potem je bil zaslišan kapelan Daniel Kodunavac iz Bakra, ki je vse tajil, česar ga obdolžuje obtožnica. Tekom zaslišavanja je rekel obtožence, da se je preiskovalni sodnik izjavil: „Čakam na pričo, na tega fakina“. Radi te izjave je bil obtoženec obsojen na 24-urni samota zapor s postom. Dr. Medaković, ki je očital predsedniku, da je prisilil obtožence na to izjavo, je bil kaznovan z globa K 300. Med razpravo je bil v sodni dvorani aretiran pravnik Emil Kaffig, ker je imenoval sklep sodišča, s katerim je bil obsojen dr. Medaković, lopovstvo.

Pismo iz Zagreba.

Zagreb, 19./4.

Baron Rauch in kronska priča Nastić.

Današnji „Obzor“ prinaša iz dobro poučenega vira senzacionalno vest, da se je baron Rauch povodom svojega zadnjega mučenja v Budimpešti sestel s kronsko pričom v zagrebškem „veleizdajniškem“ procesu, z glasovitim provokatorjem, denuncijantom, — propalico Nastićem. Ta je bil nastanjen v hotelu „Nador“. Tu ga je obiskal šef zagrebške državne policije in mu napovedal obisk barona Raucha, ki je nekaj ur potem res prišel ter je dlje časa konferiral z Nastićem. Ta vest je vzbudila senzacijo v vseh zagrebških krogih.

Obtoževalne priče v „veleizdajniškem“ procesu.

Prva skupina obtoževalnih prič, 49 po številu, je pozvana za petek in soboto. To so priče iz skupine Vrginmost-Topusko.

Krvav spopad med Frankovo in Starčevićovo stranko.

Včeraj popoldne se je vršil v Dugem selu pri Zagrebu shod Starčevićeve stranke (Frankovih identitov). Pristaši Frankove stranke pod vodstvom Frankovega sina dra. Ivana Franka so poskušali, da bi shod razbili. Ker pa se jim to ni posrečilo, pa so napadli pristaše Starčevićeve stranke na kolidoru v Dugem selu s palicami in streli iz revolverja. Šele odhod vlaka, je napravil konec kravalom, ki pa so se zopet ponovili na kolidoru v Zagrebu. Ob dohodu vlaka je prišlo namreč na kolidoru več pristašev dra. Franka, takozvanih legijonarjev, ki so zasramovali in dejanski napadli pristaše dra. Mile Starčevića. Slučaj pa je hotel, da so tolovaji krvavo ranili nekega poštnega višega uradnika, ki niti ne pripada Starčevićovi stranki.

To najnoveje tolovajstvo „legijonarjev“ je simptom, kako rapidno gre vzdol z Frankovo stvarjo. Sam sluti, da mu položaj postaja desperaten in zato se je začel ta plašeni najemnik tujinca posluževati desperatnih sredstev.

Dejstvo, da se Frankovcem razbitje shoda v Dugem selu ni posrečilo, priča, da so tudi zaslepljeni začeli odpirati oči. Ne smemo pozabiti namreč, da je imel Frank deslet v okraju Dugo selo največ pristašev, da je bilo to takorekoč zibelj frankovstva in najmočnejša opora. A da so v arcu tega okraska km etje odbili nameravani napad na shod identitov Frankove stranke, to je sigurno znamenje, da je slednjič tudi na tem delu obzorja jela temneti Frankova zvezda. Dal Bog, da bi se čim nagleje izvršil ta zdravilni proces, da se enkrat razoroži človek, ki je že leta zlo duh naroda hrvatskega!

Rauch proti Košutu?

V Zagrebu se govori že 2 dni, da je baron Rauch nakupil nekaj stotin eksemplarov „Reichpostine“ brošure „Pravi Košut“ ter jih dal razdeliti med uradnike po deželi. — Baron Rauch da pripravlja tudi hrvatski prevod te brošure. Objavljamo to vest z vso potrebno rezervo.

HRVATSKA.

Baron Rauch pred odhodom?

„Agrarier Tagblatt“ je prejel iz Budimpešte brzoglasno vest, da se v tamšnjih političnih krogih govori, da je ministariki predsednik dr. Wekerle ponudil banke dostojanstvo nekemu odličnemu hrvatskemu aristokratu, katerega zveze z dunajskimi dvornimi

krogi so notorične. Jedinia zapreka je ta, da dotični aristokrat ne umeje madjarskega jezika. Zagrebški list pripominja, da po njegovem mnenju zapreka ni v nepoznavanju madjarskega jezika. Pač pa so pogoj, ki jih stavlja dotični hrvatski aristokrat za vprejem bankega mesta, tako masivni, da treba dr. Wekerle časa, da pripravi svoje kolege za stetje tega trdega oreha. Oai hrvatski aristokrat je predkristosrčen hrvatski patrijot, da bi hotel postati banom, ako se mu ne dade garancije, da bo mogel kakor ban v vsakem pogledu v polni meri varovati hrvatske interese. Le če bodo v Budimpešti resno pripravljeni za take garancije, je nade, da prizadevanja dra. Wekerle dovedejo do vsega.

Dr. Kramář o položaju in češki taktiki.

Dr Kramář objavlja v „Den-u“ članek, v katerem izvaja med drugim:

„Na dnevnem redu je socijalno zavarovanje in skrb je splošna, da po parlament zopet zaključen. Nemci, ki so ojačeni po vnanji politiki, ne bi potrebovali nič nujnejega, nego da bi češki narod izvolil same radikalce in se tako sam izključil iz vsake politične kombinacije. V takem slučaju bi se vlada opirala samo na Nemce, v nadi, da jej priakotijo Poljaki vsikdar zopet na pomoč. Nemški Čehi so storili vse možno, da bi nas izrinili iz pozicije, ki smo jih imeli, ter nas bi potisnili v opozicijo. Mi smo, kakor da bi bili sledili neki nepremagljivi sugestiji, storili vse ono, kar so zahtevali gospodje v praškem kazinu.

Z nespametnim radikalizmom smo pomagali vreči Beckov kabinet in to na način, da nismo mogli postaviti nič boljšega na njegovo mesto. Za barona Becka je bilo vladanje s pomočjo Čehov podlaga njegovi politiki; baron Bienenrth pa je pripravljen vladati brez Čehov in tudi proti Čehom. Po čudovitih pogreškah Anglije, Rusije in Srbije, ki so gonile Avstrijo v naročje Nemčije, se moramo Slovani zelo previdno izogibati vsem taktičnim pogreškam, posebno pa takim, s katerimi bi se s praznim radikalizmom izključili iz vsake politične kombinacije.

Navstal je povsem nov položaj, in mi moramo priti na jasno, kako stališče naj zavzamemo nasproti Bienenrthovemu kabinetu, in kako bi mogli zopet uveljaviti svoj vpliv na upravo. Ako je bila načelna radikalna politika preje anahronizem, bi bila pa ob današnjem položaju neumnost in torej težak greh na češkem narodu.“

Tudi poljski „Omniabus“ naglašaja dejstvo, da je valed najnovejšega političnega položaja nemški vpliv v monarhiji ojačen in da moramo biti pripravljeni na direktno podpiranje nemstva in smer politike, ki bo stremila po oslavljenju Slovanstva. Ta politična smer je posledica vedenja Nemčije za časa balkanske krize. Gospodovalni narodi obdrža nadalje svojo oblast in v Avstriji se je povečal vpliv braniteljev centralizma.

To je dejstvo, s katerim treba računati. Nato se puljski list vprašuje: kaka je dolžnost Slovanov v tej situaciji? In odgovarja: v prvi vrsti se jim nalaga dolžnost, da med seboj poravnajo momentano vse spore in da se združijo v močno kompaktno celoto, ki bo na braniku in vposobljena, da zavrne vsak korak, ki bi bil naperjen proti njihovim interesom.

Narodno preganjanje na Češkem.

Minulo soboto se je oglašil v Žižkovu pri zdravniku Mosaku in juristi Dušek, ki izvršuje pri deželni sodnji v Pragi sodnijsko prakso, policijski uradnik v spremstvu enega detektiva, ter jima je izročil odlok, s kojim je ustavljeno delovanje narodnega odbora v Žižkovu, baje radi bojkotnih tendenc. — Narodni odbor je bil staročeska ustanova.

Zaplenilo se ni nič. V Mladi Boleslavi so predložili narodni socijalisti pravila za novo mladinsko društvo. Vlada pravil ni odobrila, češ, da ima novo društvo isto državno nevarno tendenco kakor društvo, ki je bilo pred kratkim razpuščeno.

Srbsko časopisje proti Avstro-Ogrski.

Srbski časopisi so začeli zadnje čase zopet strastno napadati Avstro-Ogrsko. Zadržujejo, da se morata Srbija in Črnogora dobro oborožiti ter se postaviti Avstriji po robu. Mi želimo gotovo našim srbskim bratom v krajevini vse najbolje, in smejemo vsikdar računati na naše simpatije; ipak mislimo, da bi oni sedaj storili dosti pametnejše, ko bi malo manje kričali, a več delali. Šest mesecev praznega bojnega hrupa dovolj naj bi jim bilo zasedaj!

Zveza med Bolgarijo in Srbijo.

Iz Belegrada poročajo, da so pogajanja med Srbijo in Bolgarijo za sklenitev medsebojne zveze med najboljši poti. Znano je, da razpoloženje v oficijelni Bolgariji še ne davno temu ni bilo posebno prijazno srbski državi, kamo-li kake tesnejši zvezi. V zadnji čas pa se je menda izvršil temeljit obrat v tem pogledu in sicer skoro gotovo pod vplivom Rusije, ki hoče s tem očitno napraviti imenitno šahovno potezo proti balkanski politiki Avstro-Ogrske in Nemčije. —

Zveza med obema slovanskima državama bi imela dvojen značaj: politični in gospodarski. Če pride do take zveze med Srbijo in Bolgarsko, bo to dogodek, ki bo gotovo znatno odtehtaval vsepeh, ki ga je Avstro-Ogrska dosegla z aneksijo Bosne in Hercegovine in ki bo najneugodnejše preudiciral bodoči balkanski politiki naše monarhije. In tedaj se bo tudi drugače sodilo o toliko slavljeni politiki Aehrenthalovi in bodo oni, ki so mu že nadevali naslov avstrijskega Bismarcka, morali precej skročiti svoje slavošpeve. A tedaj se pokaže tudi, da so bili oni, ki so bili sklepni nasproti Aehrenthalovi politiki in ki niso v slepem navdušenju vihteli kadilnic okolo — malika; morda še najboljši avstrijski patrijotje.

DOGODKI NA BALKANU. SRBIJA.

BELIGRAD 20. Na predlog posebne komisije je bilo sklenjeno, da ostane preatolonaslednik Aleksander do jeseni v Belegradu in se še-le meseca septembra poda na bonško vsočistišče.

BOLGARIJA.

SOFIJA 20. — Bolgarska vlada prijavi pismeno tukajšnjim zastopstvom signatarnih vlasti še tekom današnjega dne, da se podpiše zapisnik o sklepu pogajanj s Turčijo.

Dnevne vesti.

Pozor volilci! Nasprotnikom ni dosti na tem, da je toliko naših izpuščenih iz volilnih list za predstoječe mestne volitve: lotili so se še drugega sredstva, da oslabijo naše vrste.

Kakor znano, so pritožbe ali reklamacije proti volilnim listam od zakona dovoljene ne samo v svrhu vpisa izpuščenih, ampak tudi v svrhu izbrisa vpisanih volilcev. In takih reklamacij za izbris, naperjenih proti našim, oziroma, kolikor se more soditi, spleh proti onim, ki imajo slovanska imena, so nasprotniki vložili premnogo.

V resnici so že v prvih dveh dneh po preteku reklamacijskega roka marsikateri naši volilci prejeli poziv od mestnega magistrata, naj se izjavijo v takih proti njim vložnih reklamacijah.

V pomirjenje in v pouk prizadetim, naj služijo sledeče vrstice.

Zakon pravi: „Ako se zahteva izbris osebe vpisane v volilno listo, se ji to naznani zato, da ima priliko v dveh dnevih, ki sledita dnevu naznanila, izjaviti se ustmeno ali pismeno pri mestnem magistratu. — O vseh reklamacijah odloči municipalna delegacija, ki vroči odločbo reklamantu kakor tudi onemu, kogar se reklamacija tiče. — Ako se odločba ne more vročiti, jo je pribiti na občinsko črno desko. Ko je določba ali vročena ali pribita na desko, se spremembe volilnih list (to so novi vpisi, poprave ali izbrisi) razpoložijo na vpogled ravno tako kakor prej volilne liste, ali samo za tri dni in v teh treh dneh je slobodno vložiti pri mestnem magistratu proti odločbam municipalne delegacije pritožbe na namestništvo.“

Po teh zakonovih določbah je našim volilcem vravavati svoje postopanje, ko prejmejo goriomenjena magistratna obvestila. Ne bi bilo previdno pustiti stvar v nemar, češ, „vpisan sem, zastoj me skušate izbrisati“.

Oblast bi lahko odločila, da v resnici niso bili dani pogoji za volilno pravico, in bi torej ukazala izbris; ni gotovo, da bi pritožba na namestništvo vedno imela ugoden vsepeh.

Zato naj vsak, ako ga magistrat obvesti, da zahtevajo njegov izbris, vlož v dveh dneh po prejemu obvestila, pri magistratu pismeno izjavo približno sledeče vsebine:

MESTNEMU MAGISTRATU

v Trstu.

Predmet: reklamacija proti volilni listi za mestne volitve.

Izjava — — — — —

(tu je navesti natančno ime, opravilo in stanovanje) o reklamaciji za izbris.

— — — — —

Slavna municipalna delegacija!

Reklamacija, o kateri sem bil obveščen dne — — — — —

ni utemeljena, ker — — — — —

— — — — —

(tu je na kratko odgovoriti glede na pretvezni izbrisni razlog; n. pr. če se zahteva izbris radi neizpolnjene zakonite dobe eno- oziroma triletnega bivanja: ker bivam v tržaški občini že od dne — — — — — in sem v tem času stanova-

val v sledečih stanovanjih: — — — — —).

TRST, dne — — — — —

(Podpis).

Ako kedo ne zna sam sestaviti take izjave, naj se obrne k jednemu ali drugemu slovanskemu advokatu, ki mu gotovo rad pomore. Tudi v „Narodni delav. organizaciji“ bo najti sveta in pomoči.

Izjavam o izbrisnih reklamacijah ni treba prilagati dokumentov; to sicer ni zabranjeno in bo marsikrat tudi koristno, vendar ni zahtevano od zakona.

Izjave naj nosijo natančen volilčev naslov, zato, da se odločba vroči gotovo volilcu, ne pa pribije na črno desko. Ker le tako bo volilec zanesljivo obveščen o določbi, ki bo morebiti neugodna in proti kateri bo tedaj vložiti pritožbo na namestništvo.

Pozor volilci! ponavljamo klic do Vas: naj se nasprotniki perfidni poskusi, da bi Vas pripravili ob volilno pravico, izjalové ob Vaši zavednosti in vstrajnosti!

Odločbe o volilnih reklamacijah, bodisi za vpis izpuščenih, bodisi za izbris vpisanih volilcev, ali za druge poprave volilnih list, se pričneje vročati prihodnje dni onim, katerih se tičejo.

Ako so odločbe neugodne, priporočamo našim volilcem, naj jih hranijo, naj takoj pripravijo dokumente, s katerim ovrežjo razloge, zбоk kojih se jim je odrekla volilna pravica, in naj pripravijo pritožbe na namestništvo.

Te pritožbe bo vložiti v roku treh dni, ki pričneje teči od dneva, kateri bo pozneje posebej razglašen.

Kdor je potreben sveta in pomoči, naj se obrne jedemu ali drugemu narodnemu advokatu, kateri gotovo ne odkloni prošnje v stvari tako pomembni za bližajočo se volilno borbo.

Politično društvo poskrbi, če bo potreba tudi, da ostane volilec in nadalje na razpolago reklamacijske pisarna. —

Slovenski delavci, doba dveh mesecev naz čaka! Prejeli smo:

Tako je pozivilo te dni tukajšnje slovensko socijalno demokratično glavilo vse nas slovenske delavce brez razlike. Polaga nam na srce, naj razmišljamo o zadnjih državno-zbornih volitvah, ko so oni, socijalni demokratje, dobili toliko glasov. To da mora vsakogar nas vzbuditi iz spanja in ga vopodbuditi k delu za predstoječe deželnozbornike volitve.

Sedaj vemo, kaj jim teži srca... Res je, na državnozbornih volitvah so dobili veliko število glasov. Toda, povedo naj nam: kaj se je od tedaj, ko so dobili toliko poslancev in njihovi poslanci toliko glasov, spremenilo nam delavcem na bolje?!! Na to vprašanje bi mi radi dobili enkrat jasen odgovor.

Kako da so „pomagali“ na doseganju našega najnujnejšega postulata, naše šole, vse to je že znano in je pri vseh razsodnih delavcih sodba tako gotova, da je ne morejo spreminiti nikaka zavijanja, še manje pa nizkotni napadi na posl. dra. Rybáča, ki je delal — z ali brez programa, to je vsaj jedno — za našo stvar, dočim so se socijalni demokratje le bahali po — programu!!

In sedaj, po vsem, kar nam je jasno pred očmi kakor beli dan, so še tako korajžni, da pozivljajo nas delavce, naj gremo zopet na led in jim dajamo svoje glasove... Pri tem pa nam zveni kakor krvava ironija njihov vzklik: „Kviško srca, na delo!“

Kedaj pa ste nam povzdigali srca z izgledi ljubezni do svojih bratov, če tudi so morda v tem in onem drugem mišljenja nego Vi?! Ali niste marveč tlačili naša srca s pozivi na sovražstvo do krvnih bratov?!

Pozivljate nas, naj vam pomagamo glasove. Umejem vas s pomočjo — izkušnja, ki sem jih imel v vsčem taboru. Kadar-koli ubirate bolj blage strune, tedaj je to gotovo znamenje, da vam kaj „ne štima“. Morda pa vendar tisto toli zaničevano slovensko „brezprogramno narodnjakarstvo“ ni še tako propadlo, kakor si vi — želite!! Ali vaše trditve o tem „propadanju“ morda niso izraz dejstva, ampak le izraz želje?

Da, tako je! Poznam vašo metodo. S tem, da kričite nasprotniku: „Vse je naše, pogazimo te!“ bi ga hoteli ostrašiti. „Narodnjakari!“ so ljudje, ki so izvajali že toliko ljutih bojov proti narodnim sovražnikom in ki tudi v časih nevarne in nejednakosti borbi niso nikdar postajali malodušni. Jednotavno smesno je torej, ako si domnevate, da bi se taki ljudje vstrašili že pred prazno baharjavo!

Kviško srca, slovenski delavci! — kličem tudi jaz. Ziružuje naj nas v tej volilni borbi neoporečno resnična misel: da je boj za obstanek in veljavo slovenskega življa v Trstu ob enem tudi boj za kruh slovenskega delavca v tem mestu!

Zaključujem z vzklikom v socijalističnem glasilu: Slovenski delavci, doba dveh mesecev naz čaka! Če umejemo dolžnost, ki nas veže toliko do narodne skupnosti kolikor do sebe, potem se gotovo v tej dobi pokažemo kakor en mož! —

Danski, birši socijalist

in sedaj „brezprogramen“ narodnjak.

Volilci, pozor! Magistratovih obvestil o zahtevanem izbrisu ni zamenjati z odločbami o reklamacijah: v navzoči številki Vam je podan ločeno pouk za postopanje v slučaju, ko kedo zahteva Vaš izbris, in v slučaju, ko je neugodno rešena Vaša reklamacija. Citajte pozorno in se ravnajte po navodilih!

Ljudsko štetje 1910. Že sedaj se resno razpravlja v statističnih krogih o ljudskem štetju 1910. V tem pogledu se povdarja zastarelost zakona od leta 1869, oobito ozirom na rubriko „občnega jezika“. Razum tega se zahteva, da se ljudsko štetje bolj prilagodi sklepom kongresa za demografijo od leta 1873 v Moskvi. Dozdeva se, da misli vlada mesto občevalnega jezika uvesti v narodnost. To posledaje je tudi najjednostavnejše in najlogičnejše označje, kajti z občevalnim jezikom so se — kakor znano — dogajale

najhuje zlorabe, ki jih ravno mi v Primorju, posebno pa v Trstu le predobro poznamo. V zadržani odvisnosti elementov misli vlada določiti posebne odredbe in kazni za falzificiranje izkazov, kakor tudi za druge zlorabe, uplve in slično. Vrh vsega misli postaviti v posrednih občinah posebne komisije, ki bodo morale kontrolirati delo posebno glede vpisavanja „narodnosti“. Te komisije bodo sestavljene od pripadnikov raznih narodnosti v posrednih občinah.

Bil je res že čas, da se misli na to, kako naj se stori konec falzificiranja tako važnih izkazov, kakor je ljudsko štetje. To je najvažnejši čin, ki se vrši vsakih deset let, kajti njegova rezultat se odločilni za vse državno postopanje. Politična društva v našem Primorju, naj vzamejo to vprašanje v pretres in naj se odločijo za kerske, ki so potrebni splošno za naše pokrajine, da se ne bo zopet falzificiralo pravo stanje na našo škodo!

Javna zahvala. Cenjeni odjemalci!

O priliki, ko sem po dolgi hudi boleznici zopet sam prejel vodstvo svoje trgovine, mi je v dolžnost iskreno zahvaliti vse svoje odjemalce, ki so me ves čas moje odsotnosti podpirali.

Ob enem se toplo priporočam za nadaljnjo podporo in zaupanje.

Trst dne 21. 4. 1909.

Josip Gorenjec,

lastnik knjigarne in papirnice ul. Valdirivo 40.

Opozorjenje. Ob skladanju stranic večerajšnjega izdaja se je dogodila v tiskarni neželjena pomota, da so tri vrste stavka, ki bi morale stati na čelu tretje kolone 2. strani, prišla na čelo četrte kolone, dočim sta dve vrsti, ki spadata na čelo četrte kolone, prišli na čelo tretje. S tem je na dotičnih mestih skvarjen smisel članka „Kje je program?“ in notice „Socijalni demokratje in volitve v varovalnico proti neizgovodam“.

P. n. pevovodje pevskih društev v Trstu in okolici! Na sestanku zastopnikov tukajšnjih pevskih društev radi udeležba na pevski slavnosti bratskega društva „Slavec“ v Ljubljani se je sklenilo, da bodo vsa tukajšnja društva, ki se udeležijo te slavnosti, pela skupno en možki zbor.

Zato vabim, po naročilu zastopnikov tukajšnjih pevskih društev, p. n. g. pevovodje na sestanku, na katerem se določi pesem, ki naj jo poje skupni zbor na slavnostnem koncertu v Ljubljani.

Opozarjamo, da naj vsak pevovodja pripravi s seboj partituro zbora, ki ga misli predlagati. V upoštevanje pridoje seveda le slovenski možki zbori koncertne vrednosti.

Sestanek se bo vršil v nedeljo 25. t. m. točno ob 10. uri dopoldne v sokoliki telovadnici.

K. Mahkota.

St. J. kopski volilni odbor je naprošen, da se udeležijo posvetovalne seje, ki bo v petek zvečer dne 23. t. m. ob 8. uri v prostorih „Konsumnega društva“ pri sv. Jakobu.

Predsednik.

Izlet „Sokola“ v Škocijan. Naš „Sokol“ priredi v nedeljo dne 9. maja korporativen celodnevni spomladanski izlet v Motavnu-Skocijan ter si pri tej priliki ogleda tudi širokonožno, divno-romantično Škocijansko jamo, ki zrak svoje izredne prirodne lepote slovi sledeč na okoli.

Sokol izlet v društvenem kroju z jutranjim vlakom do Rodika, od tu peš skozi Kačice v Škocijan, kjer bo v gostilnah Gombač in Mahorčič skupen opoldanski obed.

Da bo možno pravočasno naročiti skupno kosilo, so vdeleženci naprošeni, da svojo vdeležbo naznanijo odboru „Sokola“ najkasneje do 3. majnika.

Želeli bi bilo, da se vrlim „Sokolom“ na tem krasnem spomladanskem izletu pridruži mnogo našega občinstva, katero bo — poleg čistijske krasne narave in obiskane prelepe Škocijanske jame — zabaval tudi društveni pevski zbor s svojimi krasnimi narodnimi pesmicami.

Pripravimo se torej na izlet dne 9. majnika v cvetočo naravo!

Svoj dežnik je nekdo pozabil minole nedelje v vagonu brzoviske, ki prihaja iz Ljubljane v Trst ob 9. uri zvečer. Dotičnik naj se zgleda v našem uradništvu.

Nov Lloydov parnik spuščen na morje. Včeraj ob 9. in pol uri jutraj so v arsenalu avstr. Lloyd spustili na morje tam zgrajeni parnik „Linz“ v navzočnosti deputacije občinskega zastopstva v Lincu in več dostojanstvenikov Lloydja. Novi parnik je namenjen za tesaljsko linijo in je opremljen z največjim komfortom. Nosi največ 6700 ton, vozil bo 11 milj na uro.

Tržaška mala kronika.

Pil strup. 17-letni trgovski agent pri tržki Obiergo v ul. Chiozza 41, R. Pozzarelli je včeraj popoldne izpil več množino strupa nemane sestave. Prvo pomoč mu je prožila zdravniška postaja, ki ga je dala potem odvesti v bolnišnico.

Zlomil si je roko. 32 letni mašinist Karol Osceno, stanujoč v ulici Casimiro Donadoni je včeraj popoldne na delu zlomil desno roko. Za prvo pomoč se je zatekel na zdravniško postajo.

Znore ost. Vpokojenec Henrik Rella, oženjen in oče petih otrok, slepec, stanujoč pri St. Ivanu št. 665, je prišel včeraj ob 6. uri pop. na inšpektorat v ul. Chiozza in tam povedal, da je ubil svojo ženo. Izvedelo pa se je kmalu da ni bil revček pri zdravi pameti

in da njegova žena je bila čila in zdrava. Spravili so ga v opazovalnico.

Cuden in nedostojen Don Juan. Včeraj zvečer se je nek slabo oblečen mož približeval na Borznem trgu raznim mimoidočim ženskam in jih ščipal v meso. Na vpitje nekaterih so pritekli redarji, ki so aretirali čudnega kavejuna, imenom Robert Rossi, star 39 let, iz Trsta. Pravil je, da je to delal, ker ga to neznanstvo draži! Menda že!!

Koledar in vreme. — Danes: Anzelm šk. — Jutri: Soter in Kaj pap. Temperatura včeraj ob 2. uri popold. + 19.0 Cels. — Vreme včeraj: lepo.

Vremenska napoved za Primorsko: Someterja oblačno. Zmerni vetrovi. Zmerna vročina.

Naše gledališče.

Češka burka „Tretje zvonjenje“ — da si sama na sebi nima nikakega pravega jedra — nam je dala v nedeljo prijeten in lep večer.

Igrali so kakor da bi bilo namazano. Samo enkrat se je bilo nekaj izpodtaknilo; sicer je šlo pa kar po taktu skoraj, posebno prvo in zadnje dejanje.

Gospa Danilova je triumfiralna v ulogi gospe Kaveljčeve. Spominjala nas je na svojo Nelly iz burke „Njegova hišina“. Bila je kavelj! Saj je pa bila res uloga, iz katere se je dalo kaj napraviti.

Gospa ni zgrešila nobene kretaje, akcenti so bili izvrstni, tako, da je že naglas označel vso skrito rafiniranost kipeče mlade vdove, ki se ne misli odpovedati življenju in ki pozna svojo vdovsko interesantnost.

Peharec (g. Verovšek) je bil bistroumen župan in prekanjen porotnik, na svoje zmognosti in svoj ugled ponosen rodoljub in krščanski poštenjak iz Cankarjevih satir. Vselej ga je bilo gledati tega rodoljuba, ki pozna paragrafa, svoje napačnosti pa ne tako. Formalizem in fraza sta mu vse — in dosti. V tem čudnem svetu plava Peharec in je srečen, kadar je poslušal nanj solnce iz oči kakavega vladnega gospoda. Tudi g. Verovšek nas je spominjal nekoliko na afrikankega strica iz „Njegova hišina“. Prav dobro mu je šlo in kakor magnet je potegnil v svoj živahni tempo soigralce, da je igra dobila res pravi značaj dobre burke.

Košar (g. Požar) je bil tudi dober mož paragrafov in pravica in okoren preganjalec tatov in potepuhov. Časilakomen kandidat županskega stolčka in — redor morda.

Ruža (g. Mekič) je bila čedna nevestica, zaljubljena dekletca, polno skritih strasti in neugnana. Podajala nam je svojo vlogo precej samozavestno in v duhu igre in vloge; le v trilogu (vdova Kaveljčeva, njen ženin in ona) se ji je malo spenjalo, posebno jo bila napačna modulacija glasu; tu ni znala dati svoji ulogi primernega življenja.

Njen ženin dr. Slanec (g. Viktor) je bil fin advokat in zasrčen in trden mož, ki ljubi svojo nevesto in ga ne more omamiti bujno koprneče vdove. Bil je res prav izvrsten v svoji, včasih nekoliko idealni ulogi.

G. Vebel je bil izborni pustolovec Pilz. Radolf Pilz z Dunaja, bežoč pred žensko osveto, ki mu je grozila, malopridneža. Kamor seda takle prihajajo, ga ne premaknete več. Svatbo in dobro ime rodoljubne rodbine spravlja v nevarnost. Se-le mamon ga premakne. In vino veritas, je dejal nepridiprav, in takrat je bil res najboljši. Prav dobro je pogodil svojo nalogo.

Zvezdinski (g. B.šina) je bil dober sanjač in pesnik. Tja gori pod oblake kipi njegovo hrepenenje, njegovi verzi so cietka po livadah visoke in opojne ljubezni, v kraljestvu amorjevem nabaja utehne njegovo nemirno pesniško srce. In njegova duša je kakor vulkan, njegove želje kakor lava, vroča in silna. Ampak pesmi njegove so kopije dvomljive umetnosti — on sam pa raz trešen in okoren

DVORANA ZA SODBENE DRAŽBE

ulica Sanità 23-25 pritličje.

Dražba, ki se bo vršila danes 21. t. m. ob 9. do 12.

Blagajna št. 3, police, stiskalnica za pisma, steklena omara (arhiv), stenska ura, obočelo, ki si za papir, slike, stolice, velika steklena omara z mramorom, jedilna miza, kronometrična ura s težami, chaffier, učne omare, umivalnik z mramorom in ogledalom.

Kmetiska posojilnica in hranilnica v Hrpeljah

registrov. zadruga z neomejeno zavezo

Vabilo na

REDNI OBČNI ZBOR

ki se bo vršil

v nedeljo, dne 25. aprila

ob 3. uri popoldne v prostorih gosp. Ivana Baša v Hrpeljah.

Dnevni red:

1. Nagovor načelnika.
2. Tolmačenje pravil.
3. Volitev nadzorstva.
4. Vpisovanje novih združnikov.
5. Slučajnosti.

Načelstvo.

Poskusite FI-GOVO KAVO „Salutin“ ki je najfinjši in najzdravejši kavni pridatek. Dobiva se v vseh boljših prodajalnicah.

Naznanilo.

Meščani!

Žalostno je sicer ali resnično dejstvo, da se vsi oni izdelki, ki res zaslužijo vsestranskega pripoznanja od strani občinstva, ponarejajo od take vrsti ljudi, ki si ne vedo poštenim potom zaslužiti vsakdanjega kruha ter iščejo vedno priliko, da si dobre izdelke ponarejajo. — Čudoviti vspehi **Fulmincimicida** [kislina za uničevanje stenice] so dovedli tudi do tega [in ni moglo se zgoditi drugače], da so se našli taki zlobneži, ki izdelujejo pod tem imenom druge ničvredne izdelke.

Pri vsem tem pa se „FULMINCIMICIDA“ ne boji nepoštenih konkurence onih, ki se nazivljajo izumitelji, ker je naravnost nedosegljiv.

Pri vseh teh mahinacijah pa ostane neizbrisljivo dejstvo, da je „FULMINCIMICIDA“ po tako kratkem času vzbudil toliko nevošljivosti in pohlepčnosti, ter prisilil mnogo njih do ponarejanja. To pa treba pripisovati dobrim lastnostim tega izdelka, ki je neizprosno sovražnik tako nepotrebnih živalic kakor so stanice, in veliki uporabi istega.

Tedaj pozor meščani na falzifikacije in ponaredbe tega izdelka. **Zahtevajte vedno od mirodilničarja pravi FULMINCIMICIDA** ki stane **K 1** steklenica.

NB. PREPRODAJALCEM POPUST. — Iščejo se zastopniki.

J. de Blasi

edini koncesijoniranec, ulica Nuova 45. Trst

Večja manufakturna trgovina v Ljubljani sprejme takoj

:-: vpeljanega potnika,

ki je zmožen italijanščine.

Ponudbe na Inserat. odd. Edinosti pod „Potnik“ do 30. aprila.

AMERIK. ZOBOZDRAVNIK

Dr. Leopold Mráček v Trstu, Corso 17

od 9—1, 3—6

od 9—1, 3—6

Plombe iz zlata, porcelana, srebra itd. vse po najmoder. metodah.

UMETNI ZOBI v zlatu, kavčuku z obojno ploščico ali brez nje po amerikan. sistemu in po lastni patentirani metodi. Konec na zobe iz zlata ali aluminija.

Izdiranje zobov brez vsake bolečine. Reguliranje slabo zrastlih zobov.

12-letna praksa na klinikah na Dunaju, Berlinu, Lucernu in New-Yorku.

Rodolphe Maas, Trst, ul. Farneto 38

Olje za stroje, cilindre, dinamo, motore itd. itd.

posebno za žage na paro in mline.

Bombaž za čiščenje strojev.

TELEFON 11-45.

Novi slovenski ceniki :-:

dvokoles, šival. in kmet. strojev, gramofonov in vsakovrst plošč id. franko. Izvršajo se tudi popravila. Na-slov pri: **BATJEL**, Gorica

Zdravljenje krvi

Čaj „Tisočerni cvet“ (Millefiori)

Čisti kri ter je izvrstno sredstvo proti onim slučajem, če peče v želodcu, kakor proti slabemu prebavljanju in hemeroidom. Jeden omot za zdravljenje stane 1 K ter se dobiva v odlikovani v lekarni

Kupujte „Narodni kolek“. Praxmarer Ai due Mori Trst, veliki trg

Vsled preselitve

daje trdka pohištva

IGNAZIO KRON

Trst, ul. Cassa di Risparmio 5

posebne popustke na stalnih cenah i. s. po blagu.

Na željo se kupljeni predmeti pohranijo do mes. avgusta

Hotel Balkan 70 sob, elektr. razsvetljava, lift, kopelji

Cene zmerno. Počakaj & Kögl

dekadentski pesnik. Takega pesnika nam je pokazal g. Bratina. Ali ni bil včasih nekaj preveč monoton?

Tudi ostalo osebje je lepo igralo svoje mišne vloge. Igra je bila dobro uprizorjena — ampak gledališče je bilo prazno! Dan je bil res krasen, marširko je smuknil na Kras ali kam drugam; pa s tem bi ne mogli opravičiti slabega obiska. Saj druga tržaška — vsaj nekatera — gledališča imajo kljub vsemu številno občinstvo. Za gotovo vemo, da se mnogo naših ljudi kar puzi za vstopnice, če je prišla kaka tuja družba, pa čeprav nudijo igre male umetniške vrednosti ali pa celo take, ki nas Slovane žalijo. Ampak znano nam je, da je koža nekaterih Slovencev neobčutljiva, nego rinocerusova.

Ampak še nekaj. — Na nedeljski burki „Tretje zvonjenje“ so igralci metali okrog sebe z raznimi „milostivi“, „milostiva“. To je od sile! Po časopisih jokavo tožimo o tepanju in pokvarjeni materijalnosti, nad onimi, ki pačijo naš jezik, se ne moremo dovolj nahu-dovati — sami pa tako nelepno žalimo svoj lepi jezik.

Gospoda, dajte si dopovedati: „milostiva“ je grd nemščem, nesmiseln spatek. Slovenci nimamo „milostivih“. Gospa je častni naslov slovenski ženi. In v besedi gospa, prosim, je nemška „gnädige Frau“. Nemec ne more izraziti tega naslova v eni besedi, ker beseda Frau znači ženo s ploh. Nemški jezik opisuje „Frau“, ker sicer bi rekli enako ženi nemškega postopača, kmeta, barona, grofa itd. — A naš jezik je lep in bogat; nam ni treba opisovanja, mi imamo pošteno slovensko besedo. Gospa in edino gospa je pravilno nazivanje.

Ne bodimo vendar neumne opice. Saj to vendar ni „nobel“, obešiti grdo tujo zaplato na lepi in čisti plašč. Če je čista polizana frakirja zanesla k nam to spako, vrzimo jo proč, ker je balast in nesmisel. Če bi bil jaz ženska, počil bi takega čuka po čeljustih, ki bi mi rekel „milostiva“. To naj smatra slovenska gospa za razžaljenje ženske časti, če ji kdo pravi „milostiva“. Kake milosti bi rad, grdoba?

Gledališče naj je svetišče naše jezikovne lepote in kulture in umetnosti, ne pa zatočišče nečednih spak.

Jezik očistite peg — — —

Tržaška gledališča:

POL. ROSETTI. Danes je lepo uspela opereta „Valček čar“.

FENICE. Nocoj ob 8.15 se za tretjič uprizori opereta „Princezinja dolarjev“.

EDEN. Danes zvečer ob 8.30 je v zabavnem shajališču običajna variete predstava.

Vesti iz Goriške.

Bralno in pevsko društvo v Brjah pri Ribemberku priredi dne 2. maja krasno veselico s petjem, igro in plesom. Pripominjamo da bo, kakor se nam zagotavlja od večstrani udeležba velika. Na svidenje!

Pevsko in bralno društvo „Zarja“ v Koprivi priredi dne 2. maja javni ples na dvorišču gostilne „Boletove“. Pri plesu svira narodna godba iz Nabrežine. Ob enem se naznanja vsem bratskim društvom da priredi to društvo veliko ljudsko veselico na planem dne 25. julija t. l.

Kolesarsko društvo „Miren“ v Mirnu je imelo v nedeljo 18. t. m. prvi ustanovni občni zbor. Za predsednika je bil izvoljen F. Lipuš, podpredsednika R. Faganeli, tajnika A. Faganeli, namestnika A. Pavletič, blagajnika V. Frletič, namestnika A. Frančičkin, prvi reditelj je F. Vuk, drugi F. Batjel, tretji K. Šigon, četrti J. Tomšič.

Novo društvo. C. kr. namestništvo je vzelo za znanje pravila novega društva: „Delavsko izobraževalno podporno in pravovarstveno društvo“ s sedežem v Gorenji Vrtojbi (pol. okr. Gorica).

Škofovske konference v Gorici. Včeraj so se zbrali v Gorici škofje goriške metropolitane dr. Jeglič, dr. Nagl, dr. Flapp in dr. Mahnič h konferenci pod predsedstvom goriške nadškofa. Danes zvečer bodo konference najbrž končane.

Vesti iz Kranjske.

Štrajk v kamniški praharni. V ponedeljek je pričelo štrajkati delavstvo v kamniški praharni. Izmed približno sto delavcev jih ne štrajka kakih 15. Vzrok štrajka je, ker je vojno ministerstvo podaljšalo delavno dobo za eno uro, ne da bi se bila povišala plača.

Občni zbor „Dramatičnega društva“ v Ljubljani se je vršil v ponedeljek zvečer. Dohodki so v preteklem poslovnem letu znašali 127.906 K 17 v., izdatki 127.471 K 26 v. Med dohodki se subvencije: 25.000 K, dohodek lož 9040 K, dohodki predstav 58.907 kron 37 v. Plače so znašale pri operi 22.010

kron, za dramo 22.326 K za zbor 7377, stroški predstav so bili 31.196 K 83 v., K za repertoar 6754 K 52 v., za garderobo 2068 K 66 v. Dobrodoči režije: 64.772 K 54 v., izdatki 61.014 K 79 v. Aktiva znašajo 44.370 K 62 v., pasiva 31.445 K 26 v., premoženje se je v pretekli sezoni zvišalo za

1997 K 23 v. Volitev v odbor so odložili, da se končajo neki dogovori z mestno občino.

Darovi.

— Med odmorom dijaškega plesnega venčka so nabrali dijaki za moško podružnico av. C. in M. 5 K. Dener h'ani uprava.

∴ Za One, ki morajo napolniti buteljke z

Refoškom

50.000 praznih buteljk od šampanjca

Trst, ulica Ombrelle 5 - GUIDO e UGO COEN - Telef. 71 rimski II.

Prodajajo se tudi buteljke v mali množini ter se sprejemajo pošiljave za deželo proti povzetju po jako zmernih cenah.

MALI OGLASI

se računajo po 3 stot. besedo; mastno tiskane besede se računajo enkrat več. Najmanjša pristojbina stane 40 stotink. Plača se takoj.

Izletniki! Najlepši izlet je v Braniško dolino, katera je v bujnim cvetju. S postaje Stanjel se dospé peš v trideset uri, pot je ru-deče markirana od „S. P. D.“ V gostilni pri „Spor-meniku“ se toči pristni vipavski „Zelen“. 747

Krompir za seme Roza, Ida, Velebit, Kamnik itd. Edina semenska zaloga v ulici San Maurizio 2, Anton Vatovec.

Ženitna ponudba. Mlad trgovec v le-rem kraju na Go-renjskem, se želi poročiti z gospodično, ali mlado udovo, istega stanu, katera bi imela nekaj gotovine. I.e resne pisemne ponudbe na Inzeratni oddelek Edinosti pod „Poročni prstan št. 746“ do 28. t. m. Tajnos strogo jamčena. 746

Osmico sem odprl v ulici San Lazzaro št. 22 Točim istrsko vino I. vrste. Za družine belo po 56, črno po 52 stot. — Vinko Duša. 666

Odda se lepa meblirana soba v ulici Molino Grande 42. II. vrata S. 743

Sprejme se takoj trgovalnega vajenca po-štenih starišev lepe zunanosti v starosti 14—15 let, ki bi imel veselje do trgovine. Ponudbe pod „K. D. R.“ na Inzeratni oddelek Edi-nosti. 739

Mesnica

Ivana Petelin

ulica Rojan - Škorklja št. 612

je vedno preskrbljena s svežim vo-lovskim in telečjim mesom. Prodaja tudi vampe.

Velika izbira kokoši po zmernih cenah.

Prodajalnica manufaktur. blaga

ENRICO de FRANCESCHI

— TRST —

ulica Nuova 53 — vogal Piazza Goldoni

— s podružnico —

ulica delle Poste 10 — vogal ul. Valdrivo

Velika izbira bombažev in volnenega

blaga, perila za moške, ženske in otroke,

pletenin, nogovic in drobnih

Cene zmerno. predmetov Cene zmerno.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Novo pogrebno podjetje

Pisarna in prodajalna Via Vincenzo Bellini št. 13.

Telefon št. 1402 (poleg cerkve sv. Antona Novega) Telefon št. 1402

Zaloga oprave ulica Massimo D'Azeglio št. 18

Priraja pogrebe od najprostejše do najelegantnejše vrste

v odprtih, kakor tudi v s kristalom zaprtih vozovih.

Ima bogato zalogo vseh potrebščin za mrljice, kakor: kovinaste in lepo okrašene lesene rakve; čevlje, vence iz umetnih cvetic, kovine, porcelana in perl.

Bogata zaloga: VOŠČENE SVEČE.

Cene nizke, da se ni bati konkurence.

Za slučaj potrebe se nujno priporočajo

HENRIK STIBELJ in dragi.

NOVA MESNICA

sko meso, najfineje telečje in jantje, kokoši, vampe in osoljeni zmernejših cenah.

Trst, ulica Belvedere 40

Prodaja se goveje meso

prve vrste, kakor tudi gra-

jeziki. — Vse po naj-

Udani G. Sovrano.

Spomlad. novosti

izgotovljenih oblek

za dame gospode in otroke

Bohinec & Co.

Via delle Torri 2 TRST Via S. Lazzaro 17

(za cerkvijo sv. Antona novega)

Obleke po meri.

Točna postrežba. - Velikanska zaloga. - Najnižje cene.

Pekarna in slaščičarna

00000 TRST 00000

Piazza Caserma in Ulica Caserma 17

Prodaja svež kruh

trikrat na dan.

Zaloga najfinejše moke, slaščic, sladkih prepečencev, vina in likerjev.

Zaloga poreškega vina

lastnega pridelka iz kleti Sebastiana Sbiša.

Najfinejša kvaliteta. Specialita za družine.

Prodaja na debelo in drobno.

Postrežba na dom.

Refošk, buteljka K 2.20

Refoškirani teran v but. 1.20

Črni Burgundec po 56 st. lit.

Teran 48 " "

Belo vino 64 " "

TRST, ulica Coroneo 3

Restavracija

Alla città di Francoforte, Trst

ul. Molin Piccolo št. 17

KOSILA in VEČERJE

v abonementu in alla Charte

Kosilo in večerja, mesečno K 40.—

Samo kosilo 16.—

Steinfeldsko pivo prve vrste.

Istrsko vino, opolo, belo bri-

sko in štajersko.

FRAN HEINRICH.

Zaloga ovsa in klaje

Prodaja tudi keruzno perje za postelje

M. ud. ZERQUENIK

ulica Luigi da Palestrina 2 (ogel. ul. Coroneo)

Zaloga obuvala in lastna delavnica

Pavel Visentini, Trst

ulica Giosuè Carducci 31

Velika izbira možkih in ženskih čevljev

Poprave se izvršujejo točno in solidno

po zmernih cenah

Nova prodajalnica ur in dragocenosti

G. BUCHER

(ex drug Drag. Vekjeta)

CORSO št. 36 — TRST

nasproti starejši prodajal. DRAG. VEKJETA.

Bogat izbor zlatarstva, srebrnine, dragocenosti

in žepnih ur. Kupuje in zmenjuje stare zlate

in srebro z novimi predmeti. — Sprejema

naročila in popravila vsakovrstno, srebrnine

in žepne ure. Cene zmerno.

PRVA IN EDINA

pisarna v vojaški stvari

koncesionirana od vis. o. k. namestništva

ulica Bachi št. 12, II. nad.

UHOD POD PREHODISCEN.

Daja nasvete in informacije o vsem, kar

se tiče navačenja in vojaške službe. Izde-

luje in odposilja vsako vrsto prošnje vo-

jaškega značaja — oporočenje od vojaških

vaj in kontrolnih shodov, enoletno dobro-

voljstvo, ženitbe, dosezanje zakonitih ugod-

nosti glede prezenčne službe, vsprejetja v

vojaške sole itd. — Pooblaščen je zašto-

pati stranke pred upravnimi oblastnjami.

Posreduje v najtežavnejših slučajih. — Re-

ševanje hitro in točno

URADNE URE:

Ob delavnikih od 9.-12. predp. in 4.-7. pop.

Ob nedeljah in praznikih od 10.-12. opol.

Tovarne in delavnice po-

hištva in stavbenih

izdelkov v SOLKANU pri

Gorici.

Leonten šolskiški tir:

Gorica, drž. koled., Solkan

Mizarska zadruga v Solkanu

ZALOGE:

SOLKAN,

TRST, via Caserma 4

Osrednje ravnateljstvo.

ZALOGE:

REKA, Via Pile 2

SPLIT, novoje obali

Brz.: ZADRUGA - Trst

Telef. št. 1631 interurbna

Žage v Soteski (Bohinj)

Letna produkcija

— K 1.000.000 —